

ἀριθμα λαμπρὰ ἀντικείμενα δὲν ἐδημιουργήθησαν ἀπλῶς διὰ τὰ φεγγοβολῶσιν ἐπὶ γυμνῶν βράχων καὶ ἀκάρπων ἄμμων· ἀλλ' ὅτι ἀπειροπληθῆ νοήμονα ὄντα εὐρίσκονται τεθειμένα ἐν ταῖς χώραις ταύταις, ν' ἀπολαύωσι τὴν μεγαλοδωρίαν, καὶ νὰ λατρεύωσι τὰς τελειότητας τοῦ Δημιουργοῦ των.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Ὁ ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ Ἄγγλος Λόρδος Βροῦαμ, εἰς ἓνα τῶν ἐν Λισερπάλφ ἐκφωνηθέντων λόγων του, ἔκαμε καὶ τὴν παρατήρησιν ταύτην, ὅτι ἐπεθύμει νὰ μὴ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τοὺς συγχρόνους νὰ φοβῶνται αὐτὸν, ἢ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους νὰ καταρῶνται τὸ ὄνομά του· ὅτι πρὸ πάντων ἐφιλοτιμεῖτο νὰ θεωρῆται ὡς ὁ φίλος τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐχων ὑπ' ὄψιν τὸ ἐκπληκτικὸν ἔργον τοῦ ἐκ Λισερπάλου εἰς Μαγκεστρίαν σιδηροδρόμου, εἶπεν, « Ὅτε εἶδον τὰ ἐκ τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου ἐμπόδια ἐξωμαλισμένα, ὅτε ἐθεώρησα εἶδος θαύματος πρὸ τῶν ἐκπεπληγμένων ὀφθαλμῶν μου,—ὅτε εἶδον τὰ ἔλη, ἐφ' ὧν μόλις ἠδύνατο ἄνθρωπος ἢ κτῆνος νὰ πατήσῃ τὸν πόδα του, κεκαλυμμένα μὲ δρόμον, καὶ βαστάζοντα βαρείας ἀμάξας πεφορτισμένας οὐ μόνον μὲ ἀναριμήτους ἐπιβάτας, ἀλλὰ καὶ μὲ πραγματείας τὰς πλέον ὀγκώδεις,—ὅτε εἶδον μεγάλας καὶ ὑψηλὰς γεφύρας ἐπάνωθεν κοιλάδων,—τὸν σιδηροδρόμον 60 ἢ 70 πόδας κατὰ κάθετον ὕψος ὑπὲρ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ποταμοῦ,—τοὺς βράχους ἐξωρυγμένους, καὶ τὰ ὄρη διατετραπημένα—τὴν γιγαντικὴν ἰσχύν τοῦ ἀνθρώπου θριαμβεύουσαν μέγαν καὶ μόνιμον θρίαμβον κατὰ τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως διὰ τῆς ἐμπειρίας καὶ φιλοπονίας του,—ὅτε ἐθεώρησα ταῦτα πάντα, ἦτο δυνατόν ν' ἀποφύγω τὰς σκέψεις, αἵτινες ὤρμησαν εἰς τὸ πνευμά μου; ὄχι τὰς περὶ τῶν μεγάλων κατορθωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, ὄχι τὰς πρὸς θαυμασμὸν τῆς μεγαλοφυΐας καὶ ἐπιμονῆς ἢ καὶ ἀνδρίας, ὅσην ἔδειξεν ἀντιτασσόμενος εἰς τὰ ἐκ τῆς ὕλης ἐμπόδια—ὄχι, ἀλλὰ τὴν λυπηρὰν σκέψιν ὅτι ἅπαντες μὲν οὗτοι οἱ θαυμαστοὶ ἀγῶνες, οἱ τόσον γόνιμοι ἐπαίνου, ἀλλ' οἱ τόσον γονιμώτεροι διαρκῶν ἀγαθῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, ὅλος οὗτος ὁ εἰρηνικὸς καὶ ἀθῶος καὶ ὠφέλιμος θρίαμβος κατὰ τῶν στοιχείων καὶ κατὰ τῆς φύσεως αὐτῆς, ἀπήτησαν δαπάνην μόνον ἐνὸς ἑκατομμυρίου λιτρῶν στερλινῶν, χίλια δὲ πεντακόσια ἑκατομμύρια ἐδαπανήθησαν ἐπὶ τῆς σκληρότητος καὶ τῶν ἐγκλημάτων, εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς βαρβαρότητος ἐπὶ τοῦ κόσμου, εἰς τὸν σκοτισμὸν τῶν ἐθνῶν, εἰς τὴν δι' αἵματος βιάσιν σχεδὸν πάσης χώρας ὑπὸ τὸν ἥλιον· ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὅταν σκέπτομαι ὅτι τὰ ἑκατομμύρια ταῦτα ἐδαπανήθησαν εἰς τὸν ΠΟΛΕΜΟΝ, τὸ μέγιστον δεινὸν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὸ μέγιστον ἐγκλημα περιλαμβάνον πᾶν ἄλλο ἐγκλημα εἰς τὸ ἐπικατάρατον ὄνομά του,—ὅταν, λέγω, σκέπτομαι περὶ τούτων ἀπάντων, στρέφω εἰς τὰ ὀπισθεν τοὺς ὀφθαλμούς μετ' αἰσχύνης, μετὰ λύπης, μετ' ἀγανακτήσεως, ἐπὶ τῆς τότε πολιτικῆς μας.

« Ἐὰν τὰ ἑκατὸν μόνον ἐκ τῶν χιλίων πεντακοσίων τούτων ἑκατομμυρίων ἐδαπανῶντο εἰς τὸ προᾶγειν τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης, καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ πλοῦτου, ἅπανα ἡ χώρα ἠδύνατο νὰ ὑπάρχῃ νῦν κεκαλυμμένη μὲ τοιαῦτα ἔργα, ὅποια τὰ συννοῦντα τὴν Λισερπάλον μετὰ τῆς Μαγκεστρίας, καὶ ὁ λαὸς νὰ διάγῃ ἐν ἀνέσει καὶ εὐδαιμονίᾳ, ἀντὶ νὰ καταβαρύνηται μὲ χρέος 800 ἑκατομμυρίων λιτρῶν στερλινῶν, ἅτινα ἐδανείσθημεν ἀφοῦ ἐξωδεύσαμεν ἄλλα ἑπτακόσια.»

Τοιαύτας παρατηρήσεις ἔκαμεν ὁ μέγας οὗτος νομικὸς καὶ πολιτικὸς.

Μᾶς βεβαιούσιν αἱ θεῖαι Γραφαὶ ὅτι ὁ καιρὸς μέλλει νὰ ἔλθῃ, καθ' ὃν ἡ πολιτικὴ τοῦ κόσμου τούτου θέλει μεταβληθῆν ἐξ ὀλοκλήρου, καθ' ὃν αἱ τέχναι τῆς εἰρήνης θέλουσι καλλιεργεῖσθαι παγκοσμίως. Ἡ μέλλουσα αὕτη ἐποχὴ εἰκονίζεται μὲ τὰ ὠραιότερα καὶ προσφιέστερα σχήματα. Τὴν σήμερον ἡ μεγάλη σπουδὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ πόλεμος. Ἀλλ' ὁ καιρὸς ἔρχεται, καθ' ὃν σοφός, δίκαιος, καὶ εἰρηνικὸς βασιλεὺς θέλει ἄρχειν ἐφ' ὅλου τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ὁ ἅγιος προφήτης μᾶς λέγει ποία θέλει εἶσθαι ἡ πρώτη πρᾶξις τοῦ νέου κυριάρχου. « Καὶ κρινεῖ ἀναμέσον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐξελέγξει λαὸν πολύν.» Καὶ διατί θέλει τοὺς ἐξελέγξει; Διὰ τοὺς ὀλεθρίους πολέμους καὶ διὰ τὴν αἱματοχυσίαν! Καὶ πῶς θέλουσι δεχθῆ τὰ ἔθνη τὴν ἐπίπληξιν του; « Συγκόψουσι τὰς μαχαίρας αὐτῶν εἰς ἄροτρα, καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα· καὶ οὐ λήψεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι πολεμεῖν.» (Ἡσ. β'. 4.) Πόσον ἄπειρος πρέπει νὰ ἦναι ἡ δύναμις, ἡ ἰσχύουσα νὰ παράξῃ τοιαύτην μεταβολὴν εἰς τὰ ἔθνη! Ὁ ρόυς τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων θέλει ἐξ ὀλοκλήρου μεταβληθῆ· θέλουσι δὲ σκέπτεσθαι μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης, καὶ θέλουσι ἀποδίδειν αὐτὴν εἰς τὸ ἀληθὲς αἴτιον, ὄχι εἰς τὴν ἐξωτερικὴν παιδείαν,—ὄχι εἰς τὴν ἄπιστον φιλοσοφίαν,—ὄχι εἰς τοὺς σοφοὺς νόμους,—ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιβροχὴν τοῦ Εὐαγγελίου, φωτίζοντος τὸν κόσμον, καὶ καθυποτάσσοντος καὶ διευθύνοντος τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων.

Οἱ ἐκπεπληγμένοι καὶ ἀγαλλόμενοι κάτοικοι τοῦ κόσμου θέλουσι λέγει πρὸς ἀλλήλους, « Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου, ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς· ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς· τόσον συντριφεῖ, καὶ συγκλάσει ὄπλον, καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ.» Ἐν Ψαλμῷ μέ. Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ὅποια θραῦσις τειχῶν, ὄχυρωμάτων, φρουρίων, στόλων, καὶ ὄλων τῶν ὀργάνων τῆς ἀμύνης καὶ τοῦ φόνου—ὅλα θέλουν ἐξολοθρευθῆ. Πόσον ἐνδοξος ἡ θεὰ αὕτη! Τότε ἀληθῶς ὅλα τὰ ἔθνη εὐφρανθήσονται καὶ ἀγαλλιάσονται, ὅτι Ἐμμανουὴλ ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη ὀδηγήσει· τότε ἡ γῆ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ εὐλογῆσει ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ φοβηθήσονται αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.